

Du må ikke bruge Herren din Guds navn til løgn!

Hvad vil det egentlig sige? Som et Guds barn vil jeg da aldrig bruge Herrens navn til løgn! Som et Guds barn ønsker jeg da aldrig at misbruge Herren min Guds navn!

For det er jo *majestætsfornærmelse*. Det er jo netop de to første bud, Herren knytter så alvorlige trusler til:

- *Du må ikke have andre guder end mig ...for jeg Herren din Gud er en lidenskabelig Gud*
...
- *Du må ikke misbruge Herren din Guds navn til løgn, for Herren vil aldrig lade den ustraffet, der bruger hans navn til løgn.*

Se, nu er det egentlig noget uklart, hvad der menes med *at bruge til løgn* eller *misbruge*. Gad vide, om der blandt israelitterne, på det tidspunkt budet blev givet, har rådet en form for misbrug af Herrens navn? Vi ved i al fald, at der var en udbredt skik hos egypterne i daglig tale at benytte sig af gudernes navne, dels til bekræftelse dels også til besværgelser og trolddom. Og det var hos disse folk, israelitterne blev født og levede, lige indtil syv uger før denne lov blev givet!

Måske er det derfor, at Herren forbyder dem denne hedenske skik. Ligeså vel som han også i det første bud forbyder dem den hedenske skik at gøre sig gudebilleder og tilbede disse.

For som Rosenius skriver: ”Herren ville ikke tillade, at hans store og hellige navn letsindigt skulle bruges til hvad som helst. Det skulle holdes så helligt, at intet menneske skulle nævne det uden at forbinde nogen mening dermed. Guds navn skulle holdes lige så helligt som Gud selv. Den, der ringeagter Guds navn, ringeagter Gud.” (bd.15)

Vi fornemmer altså noget med troværdighed – Gud, den troværdige, ønsker troværdighed hos sit folk.

Det allermest enkle svar på, hvad misbrug er, må være *at sværge falsk*. Altså at aflægge ed på noget, som ikke er sandt. For Gud har ikke noget med løgnen at gøre. Den er djævelens domæne, siger Jesus i Joh.8,44. Derfor må du og jeg heller ikke bruge Guds navn til at understøtte eller bekræfte noget, som ikke er sandt. Ja, heller ikke for at opnå noget, som ikke tilkommer mig.

Og så er det ligegyldigt, om det sker ved en højtidelige edsaflæggelse, om jeg på ”tro og love” skriver under på noget, som ikke er korrekt, eller jeg bare bruger Guds navn – eller en omskrivning af det – til at forstærke det, jeg siger. For, som der står: *Herren vil aldrig lade den ustraffet, der bruger hans navn til løgn!*

Måske lidt overraskende, at Herren tager det så alvorligt. En sådan dom hører vi ikke om ved nogen af de andre bud. Skyldes det mon, at Gud her ser sit navns misbrug som intet mindre end foragt for, hvem han er – og for hvem du er!

Det er som om, han siger: **Din skaber**, af hvem al din åndedræt beror – **din frelser**, i hvis hånd din evige salighed ligger – **din dommer**, som engang i kraft og herlighed skal komme i himlens skyer ... tænk at du så tankeløst bruger dette navn i forbindelse med ligegyldige småting!!! Ja, det er som om, han siger: Det er jo dette navn, for hvilken engle og serafim skjuler deres ansigt og råber et evigt: *Hellig, hellig, hellig er Herren den almægtige* – ja, det er jo dette navn, for hvilken helvedes kræfter bæver – det navn, som er over alle navne og i hvilket ”hvert knæ skal bøje sig i himmel og på jord og under jorden!”

Tænk, hvis vi bruger det navn, uden at mene det mindste dermed! Det er jo at leve efter Sl.10,4: *Den ugudelige tænker i sit hovmod: Gud kræver mig ikke til regnskab, Gud er ikke til!*

Det er derfor, Luther siger i sin Store Katekismus: ”Guds navn kan man ikke misbruge værre, end når man anvender det til løgn og bedrag. Lad det være dette buds tydelige og letfattede mening.”

Men igen: hvad er altså misbrug?

Luther siger i sin forklaring – se papiret: *Det vil sige: Vi skal frygte og elske Gud, så vi ikke bander, dyrker okkultisme, lyver eller bedrager ved hans navn ...*

Derfor læste vi evangeliet fra Matt.5, om at vi ikke må sværge ved noget som helst, ikke engang ved vort eget hoved ... om at vor tale skal være ja ja og nej nej! ”*Hvad der er ud over det, er af det onde.*”

For du kan ikke ændre sandheden bare ved at sværge ...

Pointen er her, at du skal være til at stole på – at du skal være troværdig i alle ting, i alt hvad du siger og gør. Hvis du er det, kære ven, så er det helt unødvendigt for dig at sværge – så har du ikke brug for at forstærke dine ord med noget som helst. Så skal du bare lade et ja være et ja, og et nej være et nej, som Jesus siger det.

For Gud vil, at vi skal tale sandt med hinanden – for løgn og mistillid nedbryder nemlig og ødelægger ethvert fællesskab og ethvert samarbejde mellem mennesker.

Da hjælper det jo ikke at sige: JA for skam! – eller: NEJ for Søren, eller værre ord!

Du må vide, at på din arbejdsplads, i skolen, i nabolaget, i din familie, forventes der noget af dig, når du bekender kristenlivet! – og ønsker at blive kaldt OG VÆRE et Guds barn.

På en eller anden måde kommer du som kristen til at stå som repræsentant for det, som har med Gud at gøre!

Ja, ja, der er en masse misforståelser i verden om, hvad det vil sige at være en kristen, og hvad kristendom står for! – hjulpet godt på vej af de sidste to århundredes nationale opgør og krige i Guds navn ... Her har alle parter jo altid påberåbt sig Gud på deres side ... ”Gott mit uns” – ”with God on our side” – ”for Gud, konge og fædreland”.

Her er der begået mange forbrydelser i Guds navn. Og det gør, at mange har fået det galt i halsen, hvad det vil sige at være et Guds barn.

Men lad det ligge lige nu! Her og nu er jeg nødt til at tage alvorligt, at hvis min omgangskreds oplever, at jeg ikke er til at stole på, *så er Gud det heller ikke!* Så kommer Gud til at stå som en løgner, fordi jeg er det.

Derfor er det så alvorligt, når de kristne bryder de ti bud – med løgn og misundelse, med bagtalelse, med arbejde om søndagen, med ægteskabsbrud osv. – fordi mange så ser Gud, som en utroværdig, når de kristne ikke engang stoler på ham og følger ham og hans gode vej!

Ja, det er derfor, Luther indleder enhver forklaring til budene med: *Vi skal frygte og elske Gud, SÅ ...*

For hvis jeg er til at stole på, så er jeg med til at gøre verden lidt bedre, lidt mere tryk at leve i. Ja, da er jeg med til at standse rædsel og sprede lys ved at lægge afstand til løgneren! – være lys og salt, som Jesus siger forud for dagens evangelietekst (Matt.5,13-16).

Jeg blev temmelig chokeret, da jeg læste i en prædikensamling af min tidligere teologiprofessor ... ”*Der kan da være situationer, hvor en kraftig ed kan give den nødvendige luft. Det har Gud*

ikke ondt af. Men siger vi "s'gu" og "fanden" og "fuck" i enhver anden sætning, er det dårlig smag og mangel på kærlighed til sit eget modersmål."

Kære venner, det er langt, langt mere alvorligt. For "Vi skal frygte og elske Gud, så vi ikke bander, dyrker okkultisme, lyver eller bedrager ved hans navn."

Men, siger Luther, allermest finder misbrug sted i åndelige sager, der vedrører samvittigheden – som f.eks. når falske prædikanter står frem og udgiver deres løgne for Guds ord!

Se, det er det mest alvorlige – også for vor menighed her i Ølgod!!! Og det uanset, om der er tale om vanskelige, lærde spørgsmål om tro og lære, eller det alene drejer sig om, at vi taler med hinanden i menighedens daglige fællesskab – det vi siger til hinanden om Gud og om den kristne tro!

For ved I hvad? At forkynde og undervise her i menigheden, og i det hele taget tale om åndelige ting brødre og søstre imellem, er at tale på en andens vegne. Det er at tale med bundet mandat!

Det blev jeg engang standset af i et vennepars hjem – i køkkenet hang der et flot skilt hen over døren med ordene:

- Christ is the Head of this house, the Unseen Guest at every meal, the Silent Listener to every conversation.

(Kristus er Herre i dette hus, den skjulte gæst ved ethvert måltid, den stille lytter til enhver samtale!)

Hvor er det godt at blive mindet om! ... så vi kun spreder gode nyheder til ægtefælle, børn, gæster – også hen over kaffebordet!

Tag f.eks. Jeremias 14,14, hvor Herren siger: "*Profeterne profeterer løgn i mit navn. Jeg har ikke sendt dem, jeg har ikke givet dem befaling og ikke talt til dem. Løgnesyner, falske spådomme og svig ud af deres eget hjerte profeterer de for jer.*"

De udgav altså deres egne løgne for at være Guds ord! Uanset om det er fra prædikestolen eller i vidnesbyrdets form eller ansigt til ansigt med et andet menneske. Jeg taler i Guds navn! Da må jeg ikke bruge hans navn til løgn.

Det sker jo, når Jehovas Vidner eller hr. Moon eller de muslimske imamer underkender Jesus som den absolutte og eneste vej til frelse – eller hos os selv, når Jesus bliver så utydelig og JEG'et vinder plads i stedet ...

Eller når jeg foregiver at være noget andet, end jeg er – overfor mine børn, overfor dem jeg er leder for, overfor dem jeg sidder på bænken sammen med! Da ønsker jeg popularitet i stedet, som der står i 2.Kor.2,17.

Det er hykleri. De andre i menigheden stoler jo på mig som medkristen, fordi netop jeg ER EN KRISTEN!

Jeg tror, vi alle har en klar fornemmelse af, hvad det vil sige at bruge Guds navn til løgn – også ved i trolddomskunst at blande Gud og djævelen sammen, som meget ny-åndelighed netop er præget af i dag – både når der forkyndes og når der rækkes helbredelse ud ... det er ikke andet end løgn, en afvigelse, vrangt.

Derfor – her til slut: hvordan kan jeg så bruge Guds navn på den rette måde? For Luther siger videre i sin forklaring – se arket: *I stedet skal vi under alle forhold kalde på Gud, bede til ham, lovprise hans navn og takke ham.*

Ligeså vel som det er forbudt at bruge det hellige navn til løgn og ondskab, så er det altså befalet os at anvende det til fordel for sandheden og det gode!

Det sker bl.a. ved at sige JA til ja og NEJ til nej! – og ved at kalde på Guds navn, når vi er i nød – og lover og takker ham i gode dage. Ja, som der står i Sl.50,15: ”Råb til mig på nødens dag, så vil jeg udfri dig, og du skal ære mig!” *Det er at kende sin nøddudgang!* – og bruge Guds navn gavnligt, som vi jo beder om i Fadervor. Begynd derfor ALTID din bøn med at takke og love – også i svære tider – aldrig begynde med at bede uden først at have takket og lovet.

Luther bliver faktisk så konkret, at han i sit positive modstykke til det at bruge Guds navn til løgn, anbefaler at vi korsner os, eller at sige: ”Herre Gud, bevare os”, når vi er bange for et eller andet. Næsten ligesom når vi en mørk aften på cyklen er bange og synger af hjertet: *Ingen er så tryk i fare, som Guds lille børneskare!*

Da afslutter vi ikke bare vor bøn med ordene: *i Jesu navn!* Men da bruger vi Jesu navn som et stærk værn imod alle onde kræfter – som en mur vi gemmer os bag!

Som den medstuderende jeg havde på Københavns Universitet ... velsignelsen ...

Det er et våben i kampen mod djævelen og alle onde ånder. *For med et Fadervor i pagt skal du aldrig gyse, synger vi.*

Den aronitiske velsignelse i 4.Mos.6 slutter for øvrigt med ordene: ”Sæt mit navn på israelitterne, så vil jeg velsigne dem!”

Tænk om vi langt, langt oftere nævnte hans navn over de mennesker, vi møder. Det har vi fået mandat til – at sige til vore unge: Rejs i Jesu navn – Gå i skole i Jesu navn – Kæmp i Jesu navn – Læg dig til at sove i Jesu navn! – for Gud ”gør den retfærdig, som tror på Jesus” (Rom.3,26).

Jo, Guds navn er ikke bare et ord. Gud er Gud, og han lader sig ikke bruge til hvad som helst. Men han er også den Gud, som jeg har lov at kalde ved navn. Det har han givet mig mandat til – min Far.

Må vi derfor i dagene fremover bedre ære Guds navn ved troligt og flittigt at påkalde det. Da vil han belønne dig lige så rigeligt, som han vil straffe misbruget!

Amen